RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE.

A R R E S T

nr. 63.414 van 3 december 1996
in de zaak A. 69.434/X-6655.

In zake : Frank LIESSE,
die woonplaats kiest bij
Advocaat D. LINDEMANS,
kantoor houdende te BRUSSEL,
Keizerslaan 3

tegen :

de Belgische Staat, vertegenwoordigd door de Minister van Justitie,
die woonplaats kiest bij
Advocaat P. PEETERS,
kantoor houdende te BRUSSEL,
Brederodestraat 13.

tussenkomende partij :

Anne-Marie LAROSE,
die woonplaats kiest bij
Advocaat Fr. ERDMAN,
kantoor houdende te ANTWERPEN,
Amerikalei 25/27.

D E R A A D V A N S T A T E, Xe K A M E R,

Gezien het verzoekschrift dat op 19 juni 1996 werd ingediend namens Frank LIESSE, licentiaat in het notariaat, door zijn raadsman P. LAHOUSSE, advocaat te Mechelen, waarbij de schorsing van de tenuitvoerlegging gevorderd wordt van :

1° het koninklijk besluit van 3 april 1996 waarbij Anne-Marie LAROSE in opvolging van Hugo LAROSE tot notaris wordt benoemd met standplaats te Antwerpen;

2° de daarin besloten weigering om verzoeker toe te laten zich kandidaat te stellen om als notaris te worden benoemd en dit in opvolging van notaris Hugo LAROSE;

Gelet op de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, inzonderheid op de artikelen 17 en 18;

Gezien de nota van de verwerende partij;

Gezien het verslag opgemaakt door Eerste Auditeur P. DE WOLF;

Gelet op de kennisgeving van het verslag aan partijen;

Gelet op de beschikking van 20 september 1996 waarbij de terechtzitting bepaald wordt op 15 oktober 1996;

Gehoord het verslag van de Eerste Voorzitter van de Raad van State G. BAETEMAN;

Gehoord de opmerkingen van Advocaten D. LINDEMANS en P. LAHOUSSE, die verschijnen voor verzoeker, van Advocaat P. PEETERS, die verschijnt voor de verwerende partij, en van Advocaat F. ERDMAN, die verschijnt voor de tussenkomende partij;

Gehoord het eensluidend advies van Eerste Auditeur P. DE WOLF;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

Overwegende dat Anne-Marie LAROSE met een verzoekschrift van 8 juli 1996 vraagt om in het administratief kort geding te mogen tussenkomen;

1. Over de gegevens van de zaak.

1.1. Verzoeker behaalde op 10 juli 1991 het diploma van licentiaat in het notariaat. Hij volbracht zijn stage van 5 december 1990 tot 19 april 1991 bij Notaris R. CELIS te Antwerpen. Sinds 10 juli 1991 is hij werkzaam op dat kantoor dat ondertussen werd overgenomen door F. CELIS. Sedert 1 januari 1992 heeft hij de hoedanigheid van eerste klerk.

1.2. Op 14 januari 1995 is verzoeker gehuwd met Katleen VAN HAUWERMEIREN, dochter van gewezen Notaris Eric VAN HAUWERMEIREN.

1.3. Notaris Eric VAN HAUWERMEIREN werd op 23 oktober 1991 afgezet door de Rechtbank van Eerste Aanleg te Antwerpen. Die afzetting werd bevestigd door een arrest van het Hof van Beroep te Antwerpen van 30 maart 1993 en de voorziening in cassatie werd op 18 november 1994 verworpen door het Hof van Cassatie.

1.4. Bij brief van 17 februari 1995 stelde verzoeker zich kandidaat bij de Minister van Justitie "voor het ambt van notaris ter standplaats Antwerpen voor het geval de plaats van de heer Eric VAN HAUWERMEIREN vacant wordt".

Bij deze kandidaatstelling wordt aanspraak gemaakt op preferentiële toewijzing van voormeld notariaat in toepassing van de omzendbrief, "De overdracht van notariskantoren", van 30 juni 1975 van de Koninklijke Federatie van Belgische Notarissen.

Over de kandidaatstelling van verzoeker voor een ambt van notaris te Antwerpen werd gunstig advies uitgebracht door de Kamer van notarissen van het arrondissement Antwerpen op 9 juni 1995, door de Procureur des Konings te Antwerpen op 16 juni 1995, door de Procureur-generaal te Antwerpen op 20 juni 1995, door de Voorzitter van de Rechtbank van Eerste Aanleg te

Antwerpen op 24 juni 1995 en door de Eerste Voorzitter van het Hof van Beroep te Antwerpen op 22 juni 1995.

1.5. Op eensluidende adviezen van de Voorzitter van de Rechtbank van Eerste Aanleg te Antwerpen en van de Kamer van notarissen van het arrondissement Antwerpen werd bij koninklijk besluit van 7 augustus 1995 het aantal notarissen van het gerechtelijk arrondissement Antwerpen teruggebracht op 110 en werd de standplaats afgeschaft die te Antwerpen vacant geworden was als gevolg van de ontzetting uit het ambt van Notaris Eric VAN HAUWERMEIREN.

1.6. Bij aangetekende brief van 20 oktober 1995 werd namens verzoeker in afzonderlijke akten de nietigverklaring, respectievelijk de schorsing van tenuitvoerlegging gevorderd van het bovenvermeld koninklijk besluit van 7 augustus 1995 en van de daarin besloten weigering om verzoeker te benoemen met standplaats te Antwerpen. Bij arrest nr. 58.185 van 19 februari 1996 werd de vordering tot schorsing verworpen.

1.7. Bij brief van 16 januari 1996 biedt Hugo LAROSE aan de Koning zijn ontslag aan als notaris met standplaats te Antwerpen.

Bij brief van 16 januari 1996 vraagt Anne-Marie LAROSE om "in opvolging" van haar vader tot notaris te Antwerpen te worden benoemd.

1.8. De tussenkomende partij Anne-Marie LAROSE behaalde in 1981 het diploma van licentiaat in de rechten en in 1982 het diploma van licentiaat in het notariaat. Zij volbracht een notariële stage van 1 oktober 1982 tot 30 september 1985 bij notaris Hugo LAROSE te Antwerpen. Van 1 oktober 1985 tot 31 maart 1987 en sinds 1 augustus 1988 is zij kandidaat notaris en eerste klerk op het kantoor van haar vader Hugo LAROSE te Antwerpen.

1.9. Omdat het wettelijk maximum aantal notarissen bedoeld in artikel 31 van de wet van 25 Ventôse jaar XI (16 maart 1803) tot regeling van het notarisambt overschreden is, vraagt de verwerende partij op 19 januari 1996 het advies van de Voorzitter van de Rechtbank van Eerste Aanleg te Antwerpen en aan de Kamer van notarissen van het arrondissement Antwerpen "omtrent de noodzakelijkheid nog een notaris te benoemen ter standplaats Antwerpen, ter vervanging van notaris LAROSE Hugo".

1.10. Zowel de Kamer van notarissen als de Voorzitter van de Rechtbank van Eerste Aanleg te Antwerpen adviseren de standplaats van Notaris Hugo LAROSE te behouden. In haar advies stelt de Kamer van notarissen :

> "Er zijn immers geen omstandigheden te vernoemen of argumenten aan te halen om dit goed werkzaam kantoor af te schaffen; integendeel de afschaffing zou de continuïteit ervan afbreken en dus tegen de belangen van het publiek dat op dit kantoor beroep doet, ingaan".

1.11. In een brief van 23 januari 1996 schrijft de voorzitter van de Kamer van notarissen van het arrondissement Antwerpen aan de Minister van Justitie dat de Kamer van Antwerpen de Koninklijke Federatie van notarissen van België niet zal verzoeken kandidaten voor het kantoor van Hugo LAROSE op te roepen omdat Anne-Marie LAROSE, "dochter van de notaris en rechtstreeks medewerker, preferentieel kandidaat" is.

1.12. In een brief van 22 februari 1996 werd door de Voorzitter van de Kamer van notarissen van het arrondissement Antwerpen het volgend advies gegeven over de kandidatuur van Anne-Marie LAROSE :

> "De kandidate schijnt voldoende ervaring te hebben en technisch-juridisch voldoende onderlegd om een notariskantoor te leiden. Uit het gesprek blijkt dat zij een gezonde motivatie heeft om in het notariaat

te stappen, licht voorbehoud wordt gemaakt voor een schijnbaar te strakke principiële ingesteldheid in zaken waar discussie mogelijk is. Een positief advies kan derhalve verleend worden".

Gunstige adviezen werden eveneens gegeven door de Procureur-generaal te Antwerpen op 8 maart 1996, door de Eerste Voorzitter van het Hof van Beroep te Antwerpen op 5 maart 1996, door de Voorzitter van de Rechtbank van Eerste Aanleg te Antwerpen op 26 februari 1996, en door de Procureur des Konings te Antwerpen op 4 maart 1996.

1.13. Bij koninklijk besluit van 3 april 1996 wordt Anne-Marie LAROSE benoemd tot notaris ter standplaats Antwerpen, ter vervanging van ontslagnemend Notaris Hugo LAROSE.

Het benoemingsbesluit is als volgt gemotiveerd :

"Overwegende dat Mevr. LAROSE Anne-Marie, licentiaat in de rechten, licentiaat in het notariaat, de wettelijke benoemingsvoorwaarden vervult;
Overwegende dat betrokkene sedert meer dan twaalf jaar de functie waarneemt van eerste klerk in het vakante notariaat;
Overwegende dat het advies van de rechterlijke overheden en van de bevoegde Kamer der Notarissen gunstig is omtrent de kandidaat en het behoud van de studie".

Dit besluit wordt bij uittreksel bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad van 20 april 1996.

1.13.1. Uit wat voorafgaat blijkt dat de benoeming van de tussenkomende partij gebeurd is met toepassing van de punten 17, 18 en 19 van de omzendbrief, "De overdracht van notariskantoren", van 30 juni 1975 van de Koninklijke Federatie van Belgische Notarissen, zoals verduidelijkt door de Minister van Justitie op 22 april 1975, waarbij een voorrang bij het voorstellen van een opvolger wordt ingesteld ten voordele van bloed- en aanverwanten in de rechte lijn, of de echtgeno(o)t(e)

van de notaris en een feitelijke voorkeur ten voordele van een rechtstreekse medewerker met een anciënniteit van 5 jaar.

1.13.2. Uit voormelde omzendbrief blijkt verder dat de voorafgaande procedure van overdracht van een notariskantoor -ook bij overdracht zonder voorrang- gebeurt langs de Federatie van Notarissen met het oog op het goede verloop van de overdracht. In dat verband geldt een reeks praktische maatregelen, waarbij de Federatie van notarissen de kandidaten inlicht over de vacatures, een lijst aanlegt van de licentiaten in het notariaat die zich bij haar gemeld hebben "volgens een doorlopende lijst die zij opstelt", enz. .

1.13.3. Uit een attest van 6 juni 1996, ondertekend door de Voorzitter van de Koninklijke Federatie van Belgische Notarissen, blijkt dat verzoeker "niet opgenomen is in de adressenlijst van de kandidaat-notarissen die de oproepen tot de kandidaten in verband met vakante kantoren wensen te ontvangen".

1.13.4. Verzoeker heeft nog van enkele andere benoemingen tot notaris, in het arrondissement Antwerpen, de schorsing en de vernietiging gevorderd, met name die van Yves DE DEKEN, Benoît DE CLEENE en Caroline DE CORT, doch die van Johan KIEBOOMS niet;

1.13.5 Bij brief van 14 oktober 1996 werd door de verwerende partij een brief van 1 juli 1990 overgelegd waarin de Minister van Justitie aan de Voorzitter van de Koninklijke Federatie van Belgische Notarissen laat weten wat volgt :

> "(...)
> (Ik) zal mijn administratieve diensten de opdracht geven voor elke openkomende plaats een oproep tot de kandidaten in het Belgisch Staatsblad te laten publiceren, met de mededeling dat binnen de termijn

van 2 maanden na datum van publikatie de kandidaturen dienen ingediend te zijn.

Bijgevolg zult ook U voortaan voor alle openkomende plaatsen, de door U gebruikelijke bekendmaking van de vacature willen verrichten met zelfde mededeling van termijn.

Zoals U zelf reeds vermeldt in Uw brief kan deze 'instructie' enkel als een uitnodiging worden gekwalificeerd; immers een wettelijke basis bestaat vooralsnog niet. Evenwel lijkt een termijn van 2 maanden redelijk en derhalve nuttig toepasbaar te zijn.

Voor de goede orde lijkt het me aangewezen dat de kandidaturen rechtstreeks bij aangetekend schrijven naar het Departement Justitie worden verstuurd.

Mag ik U meteen vragen erop toe te zien dat de adviezen zo mogelijk binnen de drie maand na datum van publicatie zouden worden overgemaakt aan de bevoegde diensten op mijn departement.

Hierbij aansluitend lijkt het mij bovendien aangewezen dat een nadere heroriëntering zou worden uitgewerkt wat betreft de inhoud van de adviezen, waarbij speciale aandacht moet besteed worden aan bijzondere verdiensten en/of kwaliteiten van de kandidaat-notaris in het licht van volgende criteria :

1. wetenschappelijke vaardigheden;
2. professionele vaardigheden;
3. de continuïteit van de notariële dienstverlening.

(...)

Alvast worden vanaf vandaag de nieuw binnengekomen dossier inzake opvolging of benoeming uitsluitend via de nieuwe procedure behandeld".

2. <u>Over de ontvankelijkheid van de vordering tot schorsing</u>.

2.1. Overwegende dat de tussenkomende partij in een exceptie van niet-ontvankelijkheid stelt dat verzoeker niet doet blijken van het wettelijk vereiste belang bij zijn vordering tot schorsing van het koninklijk besluit van de benoeming van de tussenkomende partij Anne-Marie LAROSE tot notaris te Antwerpen; dat zij in dit verband stelt :

"dat de verzoeker enkel geïnteresseerd is in een standplaats te Antwerpen, dat hij zich slechts één maal kandidaat stelde nl. voor het ambt van notaris ter standplaats Antwerpen 'voor het geval de plaats van de heer Eric VAN HAUWERMEIREN vacant wordt', dat

> verzoeker zijn voornemen om zich kandidaat te stellen niet overeenkomstig art. 15 van het protocol kenbaar gemaakt heeft aan de Federatie en dat de gevraagde schorsing een verlies aan cliënteel, continuïteit en reputatie van het kandidaat kantoor dat hij wenst over te nemen zal veroorzaken";

dat de verwerende partij van haar kant een stuk neergelegd heeft, gedateerd 6 juni 1996 dat namens de Koninklijke Federatie van Belgische Notarissen ondertekend is door haar voorzitter, waaruit blijkt dat verzoeker "niet opgenomen is in de adressenlijst van de kandidaat-notarissen die de oproepen tot de kandidaten in verband met vakante kantoren wensen te ontvangen";

2.2. Overwegende dat uit de stukken van het dossier blijkt dat verzoeker tot op heden enkel zijn kandidatuur heeft ingediend bij de Minister van Justitie voor één enkele benoeming tot notaris en zulks bij wege van de preferentiële opvolging geregeld in de onder punt 1.13.1. vermelde omzendbrief van 30 juni 1975, waarbij een voorrang bij het voorstellen van een opvolger wordt ingesteld ten voordele van bloed- en aanverwanten in de rechte lijn of de echtgeno(o)t(e) van de notaris; dat deze kandidatuur van verzoeker uitsluitend de (toen nog) vacante standplaats betrof van zijn schoonvader, Eric VAN HAUWERMEIREN, voorheen notaris te Antwerpen en afgezet na opgelopen veroordelingen;

2.3. Overwegende dat de wet van 25 Ventôse jaar XI tot regeling van het notarisambt wel de vereisten om tot notaris benoemd te worden en de wijze van benoeming vaststelt, met name in Titel II, Afdeling 2, de artikelen 35 tot 49, doch geen regeling bevat omtrent de bekendmaking van vacante notariaten, door overlijden, ontslag of afzetting; dat bij ontstentenis van een aangepaste wettelijke regeling terzake, de gegadigden voor een benoeming tot notaris die de wettelijke voorwaarden vervullen om benoemd te worden,

zelf het initiatief moeten nemen om hun kandidatuur, hetzij voor alle vacante notariaten, hetzij voor de notariaten in een geografische omschrijving (gewest, provincie, arrondissement, kanton, stad of gemeente) dan wel voor een bepaald notariaat aan de benoemende overheid te doen kennen;

2.4. Overwegende dat, deels om tegemoet te komen aan de voormelde ontstentenis van de wettelijk georganiseerde bekendmaking van vacatures, ten tijde van de bestreden benoeming in de meervermelde omzendbrief van 30 juni 1975 van de Koninklijk Federatie van Belgische Notarissen na overleg met de Minister van Justitie een regeling was uitgewerkt om de kandidaten voor een benoeming tot notaris in kennis te stellen van vacatures en meteen hun kandidatuur bekend te maken; dat die regeling sedert die omzendbrief werd toegepast door de gegadigden en de benoemende overheid tot zij, blijkens de onder punt 1.13.5. vermelde brief van 1 juli 1996 van de Minister van Justitie, werd opgeheven;

2.5. Overwegende dat verzoeker alleen en uitsluitend zijn kandidatuur rechtstreeks bij de Minister van Justitie heeft gesteld voor de opvolging van zijn schoonvader, gewezen notaris met standplaats te Antwerpen; dat hij daarbij wel de toepassing vroeg van de bijzondere (inmiddels eveneens opgeheven) regeling van preferentiële opvolging ten voordele van bloed- en aanverwanten in de rechte lijn of de echtgeno(o)t(e) van een notaris, een bijzondere regeling vervat in voormelde omzendbrief en voor welk geval niet overgegaan wordt tot enige bekendmaking van vacature;

2.6. Overwegende dat verzoeker noch rechtstreeks bij de benoemende overheid, noch onrechtstreeks langs opname op de kandidatenlijst van de Koninklijke Federatie van Belgische Notarissen enige andere kandidaat-

stelling als notaris heeft kenbaar gemaakt; dat hij dan ook, zoals de tussenkomende partij terecht stelt, niet doet blijken van het wettelijk vereiste belang om de benoeming van Anne-Marie LAROSE als notaris te Antwerpen te bestrijden;

Overwegende dat er anders over beslissen ertoe zou leiden dat om het even welke virtuele gegadigde, die de wettelijke benoemingsvoorwaarden vervult, de mogelijkheid gegeven wordt elke welkdanige benoeming tot notaris te bestrijden;

Overwegende dat de bijzondere omstandigheid in deze zaak, dat de opvolging van Hugo LAROSE niet bekendgemaakt werd -hoe betwistbaar deze (inmiddels opgeheven) regeling ook moge zijn- niets afdoet aan de vastgestelde ontstentenis van belang in hoofde van verzoeker - omdat verzoeker hoe dan ook wegens de ontstentenis van enige kandidaatstelling ook daarvoor niet in aanmerking kon komen; dat overigens ten dezen moet aangestipt worden dat het verzoeker niet toekomt de bijzondere opvolgingsregeling van bloed- en aanverwanten te betwisten, wijl hij die wel te zijnen voordele toepasselijk acht;

Overwegende dat uit wat voorafgaat volgt dat de opgeworpen exceptie om de aangegeven redenen gegrond is en de vordering tot schorsing derhalve dient te worden verworpen,

B E S L U I T :

Artikel 1.

Het verzoek tot tussenkomst van Anne-Marie LAROSE in het administratief kort geding wordt ingewilligd.

Artikel 2.

De vordering tot schorsing wordt verworpen.

Aldus te Brussel uitgesproken in openbare terechtzitting, op drie december 1900 zesennegentig, door de Xe kamer, die was samengesteld uit :

de H.	G. BAETEMAN,	eerste voorzitter van de Raad van State,
Mevr.	M. VRINTS,	kamervoorzitter,
de H.	A. BEIRLAEN,	staatsraad,
Mevr.	S. DOMS,	griffier.

De griffier, **De voorzitter,**

S. DOMS. **G. BAETEMAN.**